

ÅRSPLAN FOR ALMESKOGEN STEINERBARNEHAGE 21/20

OM ÅRSPLANEN OG VÅRT MÅL FOR BARNEHAGEN

Alle barnehager i Norge er til enhver tid underlagt *Lov om barnehager* og *Rammeplan for barnehager*. Steinerbarnehageforbundet har utarbeidet en *Lokal rammeplan for steinerbarnehagene i Norge* som beskriver steinerbarnehagenes pedagogiske grunnsyn og arbeidsmetoder.

På bakgrunn av disse dokumenter og med utgangspunkt i egen praksis utarbeider vi vår årsplan for det pedagogiske arbeidet med utgangspunkt i vårt overordnede mål: å ivareta barnas fysiske og psykiske helse. *Barnehagepersonalet har ansvar for å stimulere barnas utvikling, og gi hvert barn omsorg, aksept og trygghet. Den voksne er alltid ansvarlig for relasjonen, for å skape en trygg tilknytning og for hvordan barnet opplever samspillet. Dette krever stor bevissthet og refleksjon over egen praksis og pedagogisk grunnsyn, og en offensiv holdning til egen utvikling.*

Barnehagen skal være et trygt sted der barna blir møtt i alle sine uttrykk.

Lov om barnehager finnes på lovdata.no, Nasjonal rammeplan finnes på udir.no og lokal rammeplan finnes på steinerbarnehagene.no

OM BARNEHAGEN

Steinerbarnehagenes pedagogiske og sosiale impulser stammer fra den østeriske filosofen Rudolf Steiner. Rudolf Steiner grunnla steinerpedagogikken i forbindelse med åpningen av den første Steinerskolen i Tyskland i 1919. Han ga videre impulser bl.a. til legevitenenskap, biodynamisk jordbruk, arkitektur og bevegelseskunsten eurytmi. Det er i alt ca. 1100 steinerbarnehager i verden og ca. 50 av disse befinner seg rundt omkring i Norge fra Tromsø i nord til Kristiansand i sør.

Almeskogen Steinerbarnehage eies av en Stiftelse ved samme navn. Barnehagen stod helt ny og ferdig 1. august 2015. Barnehagen ligger på tomten ved siden av Steinerskolen i Bærum.

Barnehagen ligger også i direkte tilknytning til Hagabråten - et vakkert friluftsområde som blir flittig brukt av de store barna gjennom hele året. Her har vi tilgang til skog, akebakker og mulighet for tenning av bål.

- **Barnehagens historikk.**

Høsten 2015 flyttet Almeskogen Steinerbarnehage inn i helt nye bygg i Grav gårdsvei 10, på Jar etter minst 20 år i leide lokaler på Steinerskolen i Bærum. Oppføring av Almeskogen er resultatet av et spennende samarbeid mellom ledergruppen i barnehagen, arkitekter og byggekomite. Det har vært et stort løft, men har samtidig gitt oss barnehagen vi ønsket oss. Det er et flott bygg vi er stolte av. Arkitektur, materialvalg, fargevalg og uteområder er sentrale elementer i en steinerbarnehage. Ytre rammebetingelser og miljø påvirker barns trivsel, læring og lek.

- **Antall avdelinger, barn og ansatte.**

Stiftelsen Almeskogen Steinerbarnehage har fire avdelinger, to småbarns-grupper med 9 barn fra ett til tre år og to aldersblandete grupper med 18 barn fra tre til fem (seks) år i hver avdeling. Dette gir 54 barn i barnehagen totalt. Navn på avdelingene er Revehiet og Bjørnebo -Valmuen og Skogstjernen.

- **PRAKTISK INFORMASJON**

Styrer i barnehagen heter Rønnaug Sand

post@almeskogen.no

Adresse: Almeskogen steinerbarnehage, Grav Gårdsvei 10, 1358 Jar

Barnehagens åpningstider er: 07.45 til 16.30

Ønskelige oppmøte er i god tid før 09.30. Da starter dagens aktiviteter og turer.

Alle barn og voksne skal være ute av døren kl. 16.30.

Våre ferier:

Sommerferien: Barnehagen er sommerstengt i sammenhengende hele juli måned.

Juleferie: Fra og med 23.12 til og med 01.01.

Vinterferie: uke 8., som skolen.

Påskeferie: Fra og med mandag etter palmesøndag, til og med 2. påskedag.

VERDIGRUNNLAG

Steinerpedagogikken har sitt utgangspunkt i Rudolf Steiners pedagogiske impuls og antroposofiens verdigrunnlag og menneskesyn, vi har fokus på tre grunnprinsipper i vårt arbeide:

- **Forbilde og etterligning som utgangspunkt for voksenrollen**
- **Sansepleie som grunnlag for barnets helhetlige utvikling**
- **Rytmer som grunnlag for trygghet, forutsigbarhet og improvisasjon.**

Ved å se disse i samspill med dagens forskning skapes grunnlaget for pedagogikken som utøves i Almeskogen.

Det viktigste i vårt arbeid er å bygge gode relasjoner med hvert barn, gjennom å vise tålmodighet, sensitivitet, stabilitet og trygghet i samspill med barnet.

Det er alltid den voksnes ansvar å ivareta barnets selvfølelse i samspillet. Relasjonsarbeidet mellom voksne og barn, og barna imellom, er sentralt for å utvikle og sikre barna et godt psykososialt miljø.

For at barnet skal få føle trygghet og tilhørighet til sine omgivelser i barnehagen, trenger det forutsigbarhet i en kjærlig atmosfære. Dette ivaretar vi ved å ha en gjentagende dagsrytme med god tid til å møte hvert enkelt barn. Hver dag er lik den andre; små detaljer kan endres utfra barnegruppens behov, men formen er konstant.

Når barnet stoler på sine omgivelser, begynner det å utforske og erobre verden. Erfaring gjennom egne sanser hjelper barnet å bli kjent med seg selv og sin kropp i forhold til verden og menneskene rundt seg. Derfor har vi en tydelig bevissthet om alt som omgir barnet – leketøy, farger, rommet, musikken, bevegelsene, de levende ordene, og ikke minst menneskene og hvordan vi møter hverandre.

Vi lar barnet oppleve verden i sitt eget tempo, gjennom undring og med sin egen vilje og individualitet.

Friheten gir vi barnet ved helt enkelt å la barnet få lov til å være barn og det hele begynner med trygghet: Ved å møte barnet med tillit og respekt. Gjennom trygghet føler man tilhørighet. Gjennom tilhørighet modnes mot. Gjennom mot oppleves mestring. Gjennom mestring vokser selvstendighet, og gjennom selvstendighet oppstår frihet.

BARNS MEDVIRKNING

Å medvirke i egen hverdag, betyr ikke nødvendigvis å få velge hele tiden eller bestemme selv. Å ta barns rett til medvirkning på alvor, handler for oss om å ta barnet på alvor, ved å være åpne og oppmerksomme på deres ulike uttrykksformer, kroppslig og verbalt og ved å tilpasse hverdagen og ulike aktiviteter ut ifra barnas behov, ønsker og interesser. Gjennom samtale og lyttende dialog legger vi til rette for at barnet opplever seg sett og hørt, og som en betydningsfull person i fellesskapet. Denne dialogen krever en individuell tilnærming og forståelse fra vår side, da barn i ulike alder ytrer seg på ulike måter;

en ettåring og en femåring vil gi oss tilbakemeldinger på forskjellige måter. Ved å observere og lytte til barna vil vi tilrettelegge for mestring gjennom deltagelse og selvstendighet.

BARNES DANNING OG VILJESUTVIKLING

Danning forener barnets individuelle og sosiale utvikling. I steinerpedagogisk sammenheng arbeider vi med vilje, følelse og tanke i et balansert forhold og alle disse områdene er viktige deler av dannelsingsprosessen. Det lille barnets første viljesuttrykk er sterkt forbundet med fysiske behov og velvære, dette omtaler Rudolf Steiner som livssans. Senere handler vilje om å forstå egne og andres grenser, det vil være mer rom for tålmodighet, utholdenhet og andres behov.

Vi legger stor vekt på å utvikle en sunn og nestekjærlig vilje hos barna, fra en urkraft til en mer moden handling. Barnets vilje næres og utvikles gjennom etterligning av omsorgspersoners bevegelser, adferd og holdninger.

Hos oss øves viljen fremfor alt gjennom at barna får god tid til å fordype seg i lek, men også de kunstneriske aktivitetene og den faste rytmen med gode vaner bidrar til å styrke og utvikle viljen. Gjennom daglige gjøremål viser vi at alle prosesser tar sin tid. Vi tillater oss ikke å slurve, de voksnes holdning og innstilling er avgjørende. Barna får ta del i matlaging og vedlikehold, og de får en nærhet til livets prosesser. Gjennom dette øves viljens utholdenhet. Barna kommer ofte uoppfordret med og arbeidet blir preget av fellesskap, vellyst og pågangsmot. Opplevelse av mestring stimulerer barnas skapende vilje og arbeidsglede.

GRUPPEDANNELSE OG INKLUDERING

Mobbing av barn er gjentatte negative handlinger og holdninger fra voksne og/ eller barn, som hindrer opplevelsen av å høre til i fellesskapet.

Barna skal oppleve et godt og inkluderende fellesskap – en gruppefølelse – først og fremst på hver enkelt avdeling, men også i barnehagen som helhet. Gruppefølelsen dannes ved å rette oppmerksomheten mot hvert enkelt individ i gruppen, hvor alle er like viktige og verdifulle deltakere i fellesskapet. Ingen er helt lik en annen og hos oss skal alle bli sett. Vi legger til rette for felles opplevelser der målet er at alle opplever seg selv som en del av et «vi». Barnehagen er barnets første arena for fellesskap og samhandling utenfor hjemmet. Barnet skal i løpet av oppveksten lære seg alt som senere kreves av det som voksen samfunnsborger. Denne læringen får barna først og fremst gjennom lek og samhandling, og ved å måtte vente på tur og dele med hverandre.

BEGYNNENDE MOBBEADFERD

Barnehagen skal ivareta det enkelte barns rett til et fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Vår forståelse og definisjon av mobbing er når barn systematisk og bevisst utsettes for negative handlinger og holdninger fra voksne og/eller barn, som hindrer opplevelsen av å høre til i fellesskapet. Vårt mål er å skape et inkluderende og trygt miljø. Dette fordrer aktive, nærværende og tydelige voksne, som er sitt ansvar bevisst og sørger for at ingen barn blir utsatt for begynnende mobbeadferd, utestenging eller maktmisbruk. Vi har vi en egen tiltaksplan mot mobbing, som ved behov iverksettes i nært samarbeid med foresatte.

LEKEN

Leken er den aller viktigste aktiviteten i barnehagen. Den er barnets egen arena for livslyst, fantasi, vennskap og relasjoner. I leken kan barna bearbeide både kroppslige og følelsesmessige inntrykk fra barnehagen og ellers i livet. Vi gir derfor mye tid og rom for barnas frie initiativ og lek. Lek blir ofte beskrevet som lystbetont, frivillig og spontan, uavhengig av ytre belønning. Lek er en del av livet og en livsnødvendig del av barndommen. Leken har stor verdi i seg selv, blant annet med tanke på den begeistring og engasjement som skapes hos barnet. I leken finnes et unikt potensial for lyst, humor og glede. Dette potensialet er selve drivkraften for utvikling, dannelse og læring.

Lek fremmer barnets språklige, fysiske, intellektuelle, sosiale og emosjonelle utvikling.

Vi har et ansvar for å være nære og vurdere leke-situasjonen, noen ganger vil det være behov for at den voksne går inn i leken på barnets premisser, som medspiller for å bistå barnet i å mestre ulike leke-situasjoner. For eksempel kan barnet trenge hjelp til å tolke signaler fra andre barn, forstå hva som skjer, og få oversikt i leken. Den voksne kan også bistå barnet med å kommunisere tanker, meninger, ønsker og intensjoner slik at det blir en aktiv deltaker i leken, erfaringene kan bidra til at barnet styrker lekekompetansen sin.

Vi er opptatt av å bruke mest mulig naturlige materialer i leketøy. Lekene skal gi rom for fantasi og styrke barnets egen sansning og forestillingsevne.

RYTMEN I DAGEN, UKEN OG ÅRET

Vi ønsker å skape en gjentagende dagsrytme som bærer oss gjennom dagene, ukene og året på en forutsigbar måte. Vi tenker det er viktig at barnet får hvile i det kjente, fremfor å bruke energi på å orientere seg i hverdagen. Hver avdeling skaper sin gjentagende dagsrytme med utgangspunkt i barnegruppen, med elementer som lek, måltid, ringlek/eventyr og hvile.

Vi markerer alle overganger i løpet av dagen med tydelige signaler og ritualer, for eksempel så kan signalet på at vi nærmer oss ryddetid være at et vindu

settes på gløtt, et barn ringer i en bjelle, og at vi begynner å synge en fast ryddesang. Vi opplever at faste tider og rekkefølge i dagen, uken og året, samt kjente overgangsritualer, skaper ro, mening og forutsigbarhet for barna.

Vi tenker at dagen bør være bygd opp som en velfungerende åndedrett som består av inn- og utånding. De faste, voksenstyrte aktivitetene betrakter vi som innpust, mens barnets frie lek og selvvalgte aktiviteter betraktes som utpust. Det bør være en god veksling mellom styrte og frie aktiviteter gjennom dagen for at barnet skal oppleve harmoni og vellyst. Prinsippet om innpust og utpust tar vi også med oss i styrte aktiviteter, som for eksempel i ringen, hvor vi veksler mellom små og store bevegelser, rask og langsom rytme, lav og høy lyd, og ved måltidet hvor vi kan ha det helt stille en stund, før vi åpner for frodige samtaler og fortellinger. I barnas lek kan vi se at de selv kan veksle mellom rolig og mer aktiv lek.

Ukene bærer også en gjentakende struktur ved at vi har en fast ukemeny som barna får sanse helt konkret ved at det dufter grønnsaksuppe på torsdager for eksempel. Når barna begynner på storebarnsavdelingen vil de oppleve at dagene får en annen karakter med blant annet turdag, maledag og eventyr.

I løpet av barnehageåret feirer vi årstidsfester med røtter i gamle tradisjoner og i årstidene. De kommer som perler på en snor og leder oss gjennom året. Vi tar imot årstidene og bærer dem med oss i ringen, i eventyret og på årstidsbordet. Hver fest har sine tradisjoner, og vi er opptatt av å bygge opp forventninger knyttet til forberedelser, kunstneriske aktiviteter, måltider og forskjellige gjøremål. Mest mulig gjøres sammen med barna, men noe forbereder de voksne alene slik at barna får mulighet til undring og overraskelse. Selve festdagen feires med sang og musikk, kunstneriske aktiviteter, små ritualer og et godt måltid. I etterkant nyter vi etterklangen av feiringen, før vi på ny starter forberedelse til neste fest.

TILVENNING OG OVERGANGER

OPPSTART I BARNEHAGEN

Vi arbeider for at overgangen fra hjem til barnehage skal oppleves trygg for nye familier. Vi legger opp til en myk start i samråd med familien. Familiene inviteres til å besøke barnehagen før oppstart for å skape trygghet og godt samarbeid. Sammen med hver enkelt familie avtales og evalueres tilvenningen underveis med hensyn til hvordan vi best kan tilrettelegge for barnets behov.

OVERGANG TIL STOREBARNSAVDELING

Barnet som har gått i småbarnsavdeling får plass på storebarnsavdeling, fra august det årete barnet fyller 3 år. For at denne overgangen skal oppleves trygg starter vi tilvenningen til ny avdeling på våren, med korte besøk som etter hvert blir lengre. Vi øver oss også på å gå på tur ut av barnehagen. I oppstartstiden vil jevnlig dialog mellom barnehage og hjem være viktig for å tilpasse den nye hverdagen for barnet på beste måte.

DET SISTE ÅRET I BARNEHAGEN – OVERGANG TIL SKOLE

Leken og den forutsigbare dagsrytmen står fortsatt i fokus det siste året i barnehagen, men med små nyanser, aktiviteter og oppgaver opplever de eldste barna mestring gjennom å få spennende utfordringer. I Almeskogen kalles de eldste barna «DE GODE HJELPERNE». Det kan være å besøke småbarnsavdelingene med sang og lek, det kan være å besøke en bondegård eller skolehagen før høstfesten, hjelpe til med matlaging, dekking av bord, smøre brød for de som er mindre. Alt etter barnets behov for utfordringer i takt med egen alder og modningsnivå.

De gode hjelperne har en egen klubb og en egen turdag pr uke.

Fra å ha en hverdag med barn i ulike aldre og mange voksne, skal man snart forholde seg til jevngamle i et nytt miljø. Man er stor, liten og sårbar på samme tid. Derfor tenker vi det er viktig å skape arenaer der de opplever tilhørighet og tillit til egne ferdigheter. Vi oppretter et samarbeid med alle skolene barna skal begynne på i løpet av høsten og på vårens foreldresamtale vil overgang til skolen være tema der vi sammen blir enige om hvordan skole, barnehage og hjem på best måte kan samarbeide for å støtte barnet.

DIGITAL PRAKSIS

Vi tar utgangspunkt i barnas behov og kunnskap om at barn først og fremst lærer gjennom lek og samspill med andre, motoriske utfordringer og gjennomskuelige prosesser som oppleves med hele kroppen og alle sanser. Det er i all hovedsak personalet som bruker digitale verktøy i vår barnehage. Barn med spesielle behov kan ha god nytte av digitale hjelpemidler i kommunikasjon/språk- og begrepslæring. Ut over nevnte eksempel opplever vi at bruk av digitale verktøy kommer i konflikt med vårt pedagogiske grunnsyn. Det finnes ingen klar forskning som tilsier at bruk av digitale verktøy i barnehagen styrker barns utvikling.

FAGOMRÅDENE

I steinerbarnehagene ser vi på fagområdene som helhetlige kompetanseområdet. Områdene grenser inn til og overlapper hverandre og skal utgjøre en sammenhengende helhet for barna. Vi er mer opptatt av læring gjennom handling og undring der prosessen blir viktigere enn produktet. Alle våre mål og pedagogiske metoder tilpasses barnets alder og modning.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

I barnehagen møter barna ulike språk, språkformer og dialekter, gjennom rim, regler, sanger, eventyr og andre fortellinger. God språkstimulering vil bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Varierte erfaringer er avgjørende for å forstå ulike begreper og situasjoner. Både nonverbal og verbal kommunikasjon er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Språkstimulerende arbeid vil styrke barnas evne til å motta og tolke budskap, uttrykke egne meninger, tanker og behov.

Hvordan:

- Vi er bevisste språklige forbilder, og uttaler ord og lyder tydelig.
- Vi er bevisste på kroppsspråket i samspill med hverandre.
- Vi lytter og bruker åpne spørsmål og skaper god tid til samtaler med barna.
- Vi forteller historier, både muntlig med bordspill, samt leser for barna.
- Vi arbeider med språk gjennom eventyr, bevegelser i ring og eurytmi.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Barna skal oppleve gode vaner som fremmer bevegelse, matglede, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal bli kjent med hele kroppen sin og oppleve glede over alt kroppen kan, samt veiledes og bli kjent med egne og andres grenser.

Hvordan:

- Vi er tilstedeværende og støttende i barnas utforsking av motoriske ferdigheter.
- Vi legger til rette for gode utfordringer ute og inne gjennom lek.
- Vi skaper måltider der det er fokus på trivsel, sosialt samhold, smakfull, næringsrik og økologisk mat der barna kan, hvis de ønsker det, delta i prosessen.
- Vi nærmer oss barna med respekt og bevissthet om at de eier sin egen kropp.
- Vi oppmuntrer de til å kjenne etter hva de har lyst på og vi veileder i å sette egne grenser og respektere andres grenser.
- Vi legger til rette for søvn og hvile.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur. De skal støttes i å være aktive, og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Vi legger til rette for at barna kan uttrykke seg gjennom forskjellige aktiviteter.

Hvordan:

- RINGLEK er et daglig samlingspunkt der vi synger sanger, sier vers med bevegelser. Valget av sanger henger sammen med årstidene og gjentas i en periode.
- EVENTYRFORTELLING der vi skaper et rom for at barna får lytte og skape sine egne bilder av det som blir fortalt. Folkeeventyrene gjør at barna får leve seg inn i en annen og fantastisk verden, og bidrar til at barna utvikler sin egen fantasi.
- TEGNING der barna får leke seg frem på arket.
- MALING med akvarellfarger på vått ark gir barna frihet til å uttrykke seg fritt og oppleve fargenes kvaliteter.
- Gjennom tiden i barnehagen blir barna kjent med ulike materialer som ull, bivoks, papir, trearbeid og annet håndarbeid.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Natur er rundt oss, uansett hvor vi er. Å sørge for å gi barn gode opplevelser, enten det er på barnehagens uteplass, eller i marka, bidrar til at de blir glad i naturen. Det barn blir glad i som liten, vil de ønske å ta vare på, både nå og senere i livet.

Hvordan:

- Vi viser kjærlighet og respekt for stort og smått i naturen rundt oss.
- Vi dyrker grønnsaker og tar vare på blomster og busker.
- Vi legger til rette for at barn kan være med på å ta vare på uteområdet, med egnede verktøy.
- Vi viser at vi bryr oss om kloden ved å resirkulere og gjenbruke.
- Vi legger til rette for at barn kan oppleve glede i å være ute i alle årstider.
- Vi møter omgivelsene med undring og nysgjerrighet sammen med barna.

ANTALL, ROM OG FORM

Fagområdet støtter barnet med å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Det bidrar til forståelse, logikk og nysgjerrighet, og stimulerer barnets motivasjon til å finne løsninger. Vi er opptatt av at læring skjer i de daglige situasjonene. Barnet får kjennskap til matematiske begreper og undrer seg sammen med de voksne. Matematikk finnes i alt.

Hvordan:

- Vi undrer oss sammen gjennom matlaging sammen med barna: Stor eller liten? - hvor mye? – oppdeling, osv.
- Vi er bevisste i garderoben, ved påkledning: Et par sko, høyt opp i hylla og under benken, hvor mange knapper, høyre hånd og venstre hånd, dressen kan trekkes over skoen, osv.
- Vi er bevisste ute: Hvor mange steiner, stor pinne/liten pinne, hvor mye jord trenger vi til å så frø? Opp og ned, rask/treg, osv.
- Vi skaper system, struktur og organisering ved at alle ting har sin plass og at vi har faste plasser ved matbord/i garderoben.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Respekt for menneskeverd og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet er verdier som kommer til uttrykk i mange religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Mennesker, dyr, natur og hele jorden som økosystem kan ses som parter som står i en gjensidig avhengighet til hverandre. Gjennom vårt arbeid vil vi øve takknemlighet og omsorg for de rundt oss og for naturen vi omgir oss med.

Vi vil skape et inkluderende og bærekraftig samfunn med plass til mangfold, og bidra til å gi barna tillit til egen tenkning og dømmekraft, slik at de kan bli aktive deltakere i et demokratisk samfunn.

Hvordan:

- Vi er gode forbilder for barna ved at vi viser respekt og interesse for andre.
- Vi øver på å lytte til hverandre, og har rom for forskjellige meninger og ulikhet.
- Vi veileder barna i deres utvikling og forståelse av grunnleggende normer.
- Vi samtaler med barna og undrer oss sammen med dem over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål.
- Vi møter barnas spørsmål, undring og tro med alvor, åpenhet og respekt.
- Vi fremmer likeverd og likestilling, og bidrar til at barna blir kjent med et mangfold knyttet til kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet, funksjonsevne, seksuell orientering, familieformer, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Barna oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikle tillit til deltagelse i samfunnet. Barnehagen kan ses på som det norske samfunn i en liten versjon, der alle skal få like muligheter til deltagelse og vi hjelper hverandre når det trengs. Vi har alle ulike styrker og utfordringer, og dette møter vi med varme og

forståelse.

Hvordan:

- Vi skaper et fellesskap der vi lytter til hverandre, viser forståelse for uenigheter og der barnehagemedarbeiderne er sensitive ovenfor barnas måter å uttrykke seg på.
- Vår beliggenhet gjør at barna blir oppmerksomme på alt som skjer i nærområdet, nærheten til skolen, hvem «hører» til hvem, forskjellig trafikk utenfor barnehageporten, de store grøntområdene og skogen mm - og vi følger barna i deres opplevelser.
- Ved å gjøre det vakkert innenfor og utenfor barnehagens gjerde viser vi barna at vi har et ansvar for at nærmiljøet skal være hyggelig for alle.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG EVALUERING

Barnehagens pedagogiske arbeid skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Dokumentasjon gjøres på mange måter, både ovenfor eksterne instanser og internt i barnehagen:

1. Kontroll av driften. Teknisk dokumentasjon til Bærum Kommune som har tilsynsfunksjon blant annet mht. plasserte barn, miljørettet helsevern og økonomi. Stiftelsens styre er også avhengig av dokumentasjon for å kunne kontrollere at driften er i tråd med våre vedtekter.
2. Innblikk i pedagogisk arbeid og hverdagsliv i barnehagen. Gjennom ulike kanaler som månedsbrev, foreldresamtaler, foreldremøter og daglig kontakt åpner vi for dialog med foreldrene, hvor hensikten er gjensidig utveksling, innspill og påvirkning av barnas dagligliv.
3. Refleksjon over egen praksis. Dette er en del av arbeidet med å være en lærende organisasjon, for eksempel reflekterer personalet over barneobservasjoner og praksisfortellinger og gjennomfører små og større studiearbeider på kollegiemøtene.

I Almeskogen finner planlegging, dokumentasjon og vurdering sted både på avdelingsnivå og i et samlet kollegium. Gjennom dokumentasjon bevisstgjør vi barnehagens innhold og arbeidsmåter både for oss selv, for foreldre og for tilsynsorganer. Dette gir grunnlag for refleksjon over og vurdering av den pedagogiske virksomheten. Videre gir det grunnlag for å følge med på barnas og personalets trivsel i hverdagen og for å oppdage og følge opp barn med særlige behov for hjelp og støtte.

PERSONALETS KOMPETANSE

På hver avdeling er grunnbemanningen på 3 ansatte. Vi tilstreber oss også til enhver tid å ha barnehagelærere som er utdannet fra Rudolf Steinerhøyskolen. Daglig leder, barnehagens øverste leder, er utdannet barnehagelærer.

Både fast ansatte og vikarer må levere politiattest før man kan arbeide i barnehagen, og alle blir i kraft av sin stilling pålagt taushetsplikt.

Personalet har kollegiemøter på kveldstid. På kollegiemøter planlegges og evalueres årstidsfester, personalet reflekterer og utvikler sin fagkompetanse og det gis opplæring i viktige rutiner innen helse, miljø og sikkerhet. Kollegiet er også involvert i barnehagens drift og deltar i ulike beslutninger ved behov. Avdelingsleder fra hver avdeling og daglig leder møtes ukentlig til ledermøte der veiledning, faglige og praktiske beslutninger og barnehagens faglige utvikling står på agendaen. Avdelingsmøter gjennomføres på kveldstid. I tillegg deltar kollegiet på stevner, seminarer og relevante kurs. Vi har høsten 2021 startet en digital møterekke finansiert av **Rekomp**. Steinerbarnehagens nasjonale nettverk har valgt som overliggende tema – Barn og lek – for barnehageåret 21/22. Ordningen har som mål at hvert kollegium arbeider lokalt med kompetanseutvikling og at alle medarbeiderne er tilknyttet arbeidet. Tiltakene skjer i nært samarbeid mellom fagmiljøet ved Steinerhøyskolen og praksisfeltet i hver barnehage. Dette er et stort tema med mange muligheter for fordypning, innledninger og utviklingsarbeid. Det sendes ut informasjon om tema i god tid før hver samling, og det åpnes for spørsmål til innlederne/tema/vinkling fra barnehagene i forkant av samlingene slik at kollegiene kan forberede seg og bidra aktivt. Det er også vesentlig å dele erfaring og kunnskap fra hver barnehage, dette vil ivaretas gjennom erfaringsdelingsmøter/samtalegrupper/innlegg og i en nyopprettet digital skattekiste/pedagogisk verktøykasse som alle får tilgang til, denne administreres av Steinerbarnehageforbundet.

Vi har også startet opp med **Ressursteam** som er i regi av PP-tjenesten og barnehagens veiledningstjeneste i Bærum kommune. Ressursteam skal ivareta tett samarbeid mellom barnehagen, ppt/rådgiver fra BVS og eventuelt andre samarbeidende tjenester. Sammen skal vi sikre tilpasning av det allmenpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også for barn som har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.

Kollegiets arbeid på kveldstid godtgjøres i form av avspasering, som tas ut i romjulen, vinterferie og i påskeuken.

SAMARBEID HJEM - BARNEHAGE

Et nært samarbeid mellom barnehage og hjem er viktig for barnets optimale trivsel og utvikling, vi møter barnet på hver vår arena og i ulik kontekst og kan derfor ha ulik kunnskap om barnet. Begge parter kan ha nytte av å utveksle denne kunnskapen. Et samlet blikk og felles refleksjon kan bidra til en mer helhetlig og nyansert opplevelse som grunnlag for godt samspill med barnet. Samarbeidet mellom barnehage og hjem bør bygge på gjensidig tillit. Vi som den profesjonelle part vil alltid ha et større ansvar for at våre familier blir møtt med åpenhet og respekt. Gjennom året ber vi om tilbakemeldinger på ulike temaer og tar disse med i videre planlegging.

Vi forventer at foreldrene har tatt et bevisst valg og ønsker et steinerpedagogisk alternativ for sine barn, og at man dermed vil delta i fellesskapet. Dette skjer blant annet gjennom dugnader, komitéarbeid, og ved å støtte barna i forberedelser til hverdager og fester.

Foreldreråd og Samarbeidsutvalget

Foreldrerådet består av alle foresatte til barna i barnehagen. De foretar valg av SU-representanter fra hver avdeling, samt varamedlemmer til SU på høstens foreldremøte. Samarbeidsutvalget (SU) består av foreldre/foresatte fra hver avdeling og tre ansatte fra barnehagen. SU er de som planlegger, gjennomfører og administrer våre vår/julemarkeder hvor alle foreldrene deltar.

Foreldresamtaler og foreldremøter

Foreldre/foresatte får tilbud om en oppstartsamtales før barnet begynner i barnehagen, og foreldresamtaler hvert halvår. Ved behov kan både hjem og barnehage be om samtaler ut over dette.

Vi avholder to/tre foreldremøter/foredragskvelder hvert barnehageår. Vanligvis et fellesmøte tidlig i høstsemesteret, deretter et avdelingsvis møte og et fellesmøte i på våren. Vi forventer deltakelse på disse møtene.

SAMARBEID MED OFFENTLIGE TJENESTER

Barnehagen samarbeider med offentlige tjenester; fysioterapi, ergoterapi og helsestasjon, PPT (Pedagogisk-Psykologisk Tjeneste) vedrørende utredning av barn med spesielle behov, og barneverntjenesten. Dette er samarbeidspartnere som kan gi oss råd og veiledning, og sammen jobber vi for barnets beste. Vi vil aldri kontakte eksterne samarbeidspartnere uten foreldrenes samtykke, med unntak av saker der man har grunn til å tro at barn er utsatt for alvorlig omsorgssvikt. Dette følger av barnevernloven paragraf 6-4. Opplysningsplikten etter barnevernloven går foran taushetsplikten.

BRUK AV OBSERVASJONSVERKTØY

Dersom foreldre eller barnehagen har uro for et barns utvikling vil vi i samråd med foreldrene systematisk observere barnet i ulike situasjoner. Det kan også være aktuelt å bruke kartleggingsverktøy eller rådføre seg med fagkompetanse utenfra for å få et helhetlig bilde. Vi vil alltid informere og be om samtykke i disse tilfellene.

Barnet, ta imot det med ærefrykt, oppdra det i kjærlighet og la det gå i frihet

MOBBING AV BARN I BARNEHAGEN

Barnehagen skal ivareta det enkelte barnets rett til fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring

VÅR DEFINISJON:

Mobbing av barn er gjentatte negative handlinger og holdninger fra voksne og/ eller barn, som hindrer opplevelsen av å høre til i fellesskapet.

Vi ønsker å forhindre mobbing, skape et inkluderende og trygt miljø for barna i vår barnehage med tydelige ansatte:

- Som skaper et barnehagemiljø der barn og voksne møtes med varme og anerkjennelse, der de opplever seg selv som respekterte og verdifulle
- Som er sitt ansvar bevisst når det gjelder å forebygge mobbing
- Som arbeider bevisst for å fremme god selvfølelse, sosial kompetanse, empati, viljesutvikling, lek, glede og humor
- Som er gode forbilder og snakker positivt om andre barn og voksne
- Som «er på»; vet hva som skjer og aktivt tar kontakt med barna inne og ute
- Som ser, lytter til og gir fysisk kontakt til alle barna, og ikke favoriserer/ forskjellsbehandler barn
- Som går aktivt inn i situasjoner der det oppdages uheldige maktmønstre for å inspirere til variasjon og nye impulser i forhold til lek og samspill
- Som aktivt går inn for å støtte barna med å løse konflikter i hverdagen
- Som samtaler med barna i små grupper om hvordan de har det i barnehagen
- Som samarbeider med foresatte og snakker sammen om hvordan mobbing kan forhindres på foreldremøter og personalmøter

- Som verdsetter og støtter opp under adferd som inkluderer

Alle ansatte i barnehagen skal være oppmerksomme på barn som:

- Viser begynnende mobbeadferd
- Ofte blir utsatt for sårende bemerkninger
- Gjentatte ganger blir gjort narr av og ydmyket
- Domineres av andre og at dette er et mønster
- Blir dyttet, sparket eller slått, uten å kunne forsvare seg
- Gjentatte ganger blir utestengt fra lek
- Ofte er den siste som blir valgt til gruppelek
- Stadig, og over tid holder seg til en voksen i utetiden
- Virker skremt og usikker
- Vegrer seg for å komme i barnehagen
- Er i konflikt mange ganger i løpet av en dag
- Forandrer adferd

Dersom det oppstår mobbing i vår barnehage, skal tiltak rettes mot det enkelte barnet, hele barnegruppen og hele miljøet.

Tiltaksplan finnes i barnehagen.

FORELDRESAMARBEID

Vi er avhengige av et godt foreldresamarbeid for å skape et inkluderende miljø i barnehagen, holdninger starter hjemmefra. Alle har et ansvar for å skape et godt miljø og tenke på hvordan man kan bidra til dette når de får plass i barnehagen. Det handler om å gi oppmerksomhet til de andre barna i gruppen (hilse ved bringing og henting), snakke godt om andre, være inkluderende ved hjemmebesøk og bursdagsfeiringer etc.

HJELPEMIDLER/HENVISNINGER TIL:

Rammeplan for barnehager. Lokal rammeplan for steinerbarnehagene., ~~Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap~~

Barnehageloven: kapittel 1, § 1 og 2 Barnehagens formål og innhold. Kapittel 8, § 41,42 og 43 Psykososialt barnehagemiljø

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 12 Psykososiale forhold.